

**ПРОГРАМА**  
**поводження з твердими побутовими відходами на території**  
**Пустомитівської міської ради на 2017 - 2020 роки**

**Вступ**

Тверді побутові відходи (надалі – ТПВ) утворюються у процесі життєдіяльності людини (харчові відходи, макулатура, скло, метали, полімерні матеріали тощо) і накопичуються у жилих будинках, закладах соціальної культури, громадських, навчальних, лікувальних, торговельних та інших закладах. Особливістю ТПВ є те, що вони є змішаними, тобто сумішшю компонентів. Поділ на окремі складові частини компонентів ТПВ називається морфологічним складом. Змішування ТПВ відбувається на стадії їх утворення, зберігання, перевезення та захоронення. Це призводить до утворення шкідливих хімічних сполук, що забруднюють атмосферне повітря та ґрунтові води.

Міста Пустомити та села Наварія у сучасних умовах зіткнулися із труднощами, які стосуються поводження з ТПВ, основними з яких є:

- зміна морфології ТПВ зі збільшенням частки компонентів, які не піддаються процесам біологічного розкладання;
- низька інноваційно-інвестиційна активність суб'єктів господарської діяльності у сфері поводження з ТПВ;
- низький рівень участі мешканців у сфері поводження з ТПВ, що знижує рівень роздільного збору відходів;
- відмова власників житлових будинків приватної забудови укладати договори з перевізниками ТПВ;
- попадання у контейнери для ТПВ небезпечних та специфічних відходів.

Програма поводження з ТПВ на території Пустомитівської міської ради на 2017-2020 роки (надалі – Програма) – це комплекс взаємопов'язаних та узгоджених у часі заходів: організаційних, технологічних, технічних, ресурсозберігаючих, екологічних, санітарно-гігієнічних, фінансово-економічних, соціальних, інформаційних, освітньо-виховних тощо, спрямованих на розв'язання проблем у сфері поводження з ТПВ; дії, спрямовані на запобігання утворенню ТПВ, їх збирання, транспортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

Програма розроблена на виконання Законів України "Про відходи", "Про охорону навколишнього природного середовища", постанови Кабінету Міністрів України від 04.03.2004 № 265 "Про затвердження програми поводження з твердими побутовими відходами", розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.01.2013 № 22-р "Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013-2020 роки" та відповідно до наказу Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.2006 № 2 "Про затвердження Рекомендацій щодо підготовки місцевих програм поводження з твердими побутовими відходами", "Національної стратегії поводження з твердими побутовими відходами в Україні", Постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2006р. №1010 «Про затвердження порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів», Закону України «Про відходи», Закону України «Про місцеве самоврядування».

## 1. Мета Програми

Основною метою Програми поводження з твердими побутовими відходами в м. Пустомити та села Наварія на 2017-2020 роки є координація дій місцевої влади, суб'єктів господарювання та активізація населення для забезпечення реалізації загальнодержавної програми поводження з твердими побутовими відходами та державної політики в цій сфері, яка спрямована на підвищення ресурсозбереження, зменшення шкідливого впливу відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людей, створення умов щодо роздільного збирання з метою збільшення ресурсо-сировинного потенціалу та зменшення обсягів утворення відходів.

## 2. Сучасний стан сфери поводження з твердими побутовими відходами

Населення території міста Пустомити та села Наварія складає 11 354 чол. На території Пустомитівської міської ради функціонують промислові підприємства, побутового обслуговування населення (ремонт побутової техніки, перукарні), об'єкти торгівлі, ринки, установи соціально – культурного призначення (районна лікарня, загальноосвітні школи, дитячі дошкільні заклади, інші культурно-розважальні заклади, а також державні установи, автостанція).

Площа території Пустомитівської міської ради складає 3797,7га.

Населення разом із промислово-господарським комплексом утворюють щорічно близько 3 600 тон твердих побутових відходів.

13 січня 2015 року Пустомитівською міською радою проведено конкурс з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів з території Пустомитівської міської ради. За результатами конкурсу було визначено виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів з території Пустомитівської міської ради ТзОВ «Санком-Львів».

02.02.2015 року рішеннями виконавчого комітету Пустомитівської міської ради №02-03/4, №02-03/5 затверджено тарифи на вивезення та норми утворення твердих побутових відходів з території Пустомитівської міської ради, для всіх категорій споживачів міста Пустомити та села Наварія, в тому числі населення, що мешкає у приватному секторі.

### Тарифи на послуги з вивезення та захоронення ТПВ з території Пустомитівської міської рад, з розрахунку за 1 тону ТПВ

Споживач послуги	Вивезення ТПВ, грн/т	Захоронення ТПВ на полігоні, грн/т	Утримання контейнерної тари, грн/т	Разом вартість послуги з вивезення та захоронення ТПВ з утриманням контейнерної тари, грн/т	Разом вартість послуги з вивезення та захоронення ТПВ без утримання контейнерної тари, грн/т
Населення (в т.ч. ОСББ, ЖБК)	335,33	73,72	43,11	452,16	409,05
Бюджетні установи та організації	341,43	75,06	43,89	460,38	416,49
Інші споживачі	365,82	80,42	47,03	493,27	446,24

На території Пустомитівської міської ради встановлено 547 контейнерів ємкістю 1,1м.куб., з них 69 розташовані на 24 контейнерних майданчиках, користувачами яких є населення багатоквартирних будинків. Із організаціями бюджетної сфери укладено 40 угод на вивезення твердих побутових відходів, з населенням (по нормах утворення) – 946 угод.

Охоплення населення приватного сектору міських жителів договорами на подворовий вивіз твердих побутових відходів знаходиться на стадії розвитку. По місту встановлено індивідуальних контейнерів в кількості 1291 контейнер ємкістю 120л, що складає близько 40% від загальної кількості приватних домоволодінь. Мешканці будинків приватного сектору здійснюють часткове захоронення та переробку (згодовування хорчових відходів домашнім тваринам, спалення, перепрівання та перетворення на гній) побутових відходів у своїх садибах.

Відповідно до Правил благоустрою міста Пустомити та села Наварія, затверджених рішенням міської ради від 08.05.2012р №429, фізичні особи зобов'язані виконувати вимоги законодавства України у сфері поводження з відходами, зокрема у встановленому порядку укладати угоди, проводити оплату за користування послугами підприємств та організацій, які здійснюють збирання, зберігання, перевезення, утилізацію, оброблення та захоронення відходів, забезпечувати чистоту земельних ділянок, які знаходяться у власності або користуванні, оренді (суборенді), а також інших територій (у тому числі – прилеглих), закріплених згідно з договором. Договір на вивіз, зберігання та захоронення ТПВ є обов'язковим згідно з вимогами законодавства України. Зокрема, власники або наймачі, користувачі, у тому числі орендарі житлових будинків, земельних ділянок укладають договори з юридичною особою, яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг на вивезення побутових відходів, здійснюють оплату таких послуг та забезпечують роздільне збирання побутових відходів. За не укладання договорів передбачена адміністративна відповідальність відповідно до законодавства України.

Окрім повного охоплення населення послугами з вивозу ТПВ, потребують контролю некеровані потоки відходів, які у даний час формують несанкціоновані звалища. З метою виявлення порушень та їх усунення при міській раді створено постійно діючу комісію з питань поводження з безхазяйними відходами.

Накопичення побутових відходів значною мірою залежить від погодніх умов, пори року, ступеня благоустрою житлових будинків, рівня життя населення.

До морфологічного складу твердих побутових відходів, що утворюються на території Пустомитівської міської ради входять наступні компоненти: папір, картон 20—30%, харчові відходи 28—45%, дерево 1,5—4%, метал чорний 1,5—4,5%, метал кольоровий 0,2—0,3%, текстиль 4—7%, кістки 0,5—2%, скло 3—8%, шкіра, гума, взуття 1—4%, камені, фаянс 1—3%, пластмаса 1,5-5%, (< 15 мм), інше 1 – 3%. Процентні співвідношення морфологічної сполуки ТПВ досить умовні, тому що на співвідношення складових впливають ступінь благоустрою житлового фонду, сезони року, кліматичні й інші умови. У складі ТПВ постійно

збільшується зміст паперу, пластмас, фольги, різного роду банок, поліетиленових плівок і інших упакувань. Особливо великі сезонні коливання харчових відходів — з 28% весною до 45% більш влітку і восени.

Для вивезення будівельних та побутових великовантажних відходів мешканець або юридична особа повинна укласти додаткову угоду з підприємством, яке обслуговує житловий фонд або з перевізником ТПВ. Перевізники ТПВ, можуть встановити великогабаритні контейнери на час проведення ремонтних робіт.

Існують особливі види відходів, які утворюються населенням міської ради, проте, поводження з ними не здійснюється у рамках системи поводження з ТПВ.

До особливих видів відходів відносяться:

- побутові миючі та інші хімічні засоби;
- батареї та акумулятори;
- фарби та хімікати побутового призначення;
- продукти садівництва (пестициди, добрива тощо);
- протерміновані медикаменти та медичні відходи;
- відходи електричного та електронного обладнання;
- відпрацьовані транспортні засоби або їх складові;
- інші небезпечні відходи.

На сьогоднішній день ці види відходів з території Пустомитівської міської ради збираються разом з іншими ТПВ та захороняються на полігоні, де вони становлять серйозну небезпеку для довкілля та здоров'я. Це є екологічно неприпустимо, тому у місті Пустомити та села Наварія слід створювати альтернативні методи збирання та переробки небезпечних побутових відходів. Створення та запровадження єдиної цілісної системи збору та утилізації відходів побутового електронного та електричного устаткування є запорукою реалізації повного циклу збору та утилізації відповідних відходів та суттєве зменшення їх впливу на довкілля.

Об'єктом уваги міської ради також є ситуація у сфері поводження мешканців м.Пустомити та с.Наварія з твердими побутовими відходами, зокрема, що підлягають повторному використанню, а саме: скло, папір, ПЕТ-пляшки та інші вироби із пластику.

В 2016 році на території Пустомитівської міської ради частково запроваджено роздільний метод збору ТПВ. З цією метою встановлено на контейнерних майданчиках 35 контейнерів для збору ПЕТ-пляшок та інших виробів із пластику. На цьому етапі впровадження роздільного збирання заплановано забезпечити вилучення ресурсоцінних компонентів (ПЕТ-пляшок та інших виробів із пластику), відокремити будівельні та великогабаритні відходи.

Система роздільного збирання дозволяє найбільш якісно вилучати вторинну сировину з потоку ТПВ. Це зменшує кількість відходів, які підлягають захороненню, сприяє розв'язанню екологічних, соціальних проблем та ресурсозбереженню і підвищує рентабельність сфери поводження з ТПВ.

Основною проблемою отримання вторинної сировини є її відокремлення від іншого сміття.

Для зміни нинішньої ситуації необхідно докорінно змінити свідомість громадян по відношенню до поводження з побутовими відходами, зокрема, вести боротьбу з несанкціонованими звалищами, захаращенням лісосмуг впроваджуючи систему євроконтейнерів, яка ґрунтується на роздільному збиранні побутових відходів і дозволяє кожному в зручній для нього час виносити сміття, і, не чекаючи приїзду сміттєвоза, вирішувати багато проблем у домашньому побуті, що дозволить позбутися ТПВ у домівках, а також у дворах приватного сектору, квартирах, на вулицях і парках міста та прилеглої до нього території.

Практичний досвід поводження з ТПВ свідчить про те, що необхідно впроваджувати комплексну систему збирання та перероблення ТПВ, яка забезпечує використання відходів як вторинної сировини згідно вимог екологічної безпеки. Це дозволить менше захоронювати відходи на полігонах ТПВ та розвивати потужності з комплексної переробки ТПВ з використанням вторинних ресурсів, залучаючи їх у виробничий обіг.

На території міста Пустомити та села Наварія триває процес утворення несанкціонованих звалищ ТПВ, трапляються непоодинокі випадки, коли побутові відходи складуються у природних рельєфних утвореннях - балках, ярах тощо.

На території Пустомитівської міської ради немає визначених земельних ділянок під влаштування полігонів твердих побутових відходів (ТПВ).

Дана програма дасть змогу удосконалити систему збору твердих побутових відходів роздільним методом, що значною мірою покращить благоустрій міста, екологічний стан довкілля, підвищить громадську свідомість його мешканців.

Ефективне вирішення комплексу питань, пов'язаних із поводженням з побутовими відходами, можливе лише за умови розв'язання основних завдань, визначених Програмою поводження з твердими побутовими відходами на період 2017-2020 роки ( далі – Програма), яка враховує сучасний стан та перспективи розвитку у цій сфері.

### **3. Основні завдання Програми**

Для досягнення мети Програми передбачається розв'язати такі основні завдання:

- повторне використання деяких компонентів ТПВ.
- завершення процесу впровадження системи роздільного збирання ТПВ за фракціями - скло-папір-пластик;
- покращення якості і розширення обсягів надання послуг виконавцем робіт по поводженню з ТПВ;
- впровадження системи моніторингу поводження з ТПВ та покращення обліку і звітності;
- зменшення негативного впливу ТПВ на довкілля і здоров'я населення;
- розробка системи санітарного очищення ;

- організація збирання та вивезення ТПВ з приватного сектору ( охоплення максимально території міста Пустомити та села Наварія індивідуальним вивозом) ;
- провести роботи з рекультивації відпрацьованої земельної ділянки в районі колишнього полігону твердих побутових відходів.
- забезпечення локалізації негативного впливу на довкілля виведеного з експлуатації полігону;
- зменшення обсягів захоронення ТПВ шляхом впровадження нових сучасних високоефективних методів збирання, перевезення, зберігання.
- ліквідація несанкціонованих звалищ та санація території;
- облаштування контейнерних майданчиків.

#### **4. Механізм забезпечення Програми**

Контроль за ходом реалізації програми здійснюють екологічна інспекція, постійна депутатська комісія міської ради з питань комунального майна, житлово-комунального господарства, благоустрою та екології.

Виконання Програми відповідно до своїх повноважень на місцевому рівні забезпечує виконавчий комітет Пустомитівської міської ради.

Фінансове забезпечення реалізації заходів, передбачених Програмою, базується на основі чинного законодавства з залученням коштів:

- місцевого бюджету;
- державного бюджету, в тому числі Державного фонду охорони навколишнього природного середовища;
- приватного капіталу;
- іноземних інвестицій.

#### **5. Очікувані результати**

Виконання Програми дасть змогу:

- покращення рівня культури в сфері поводження з відходами;
- зменшення шкідливого впливу твердих побутових відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людини;
- поліпшення якості обслуговування населених пунктів Пустомитівської міської ради у сфері поводження з побутовими відходами;
- забезпечення впровадження роздільного збору твердих побутових відходів з метою використання ресурсоцінних компонентів відходів;
- зменшити обсяги захоронення побутових відходів;
- упровадження нових технологій переробки, сортування відходів.

#### **6. Заходи з реалізації Програми (додаток ) та контроль за її виконанням**

**ЗАХОДИ****Міської програми  
поводження з твердими побутовими відходами  
Пустомитівської міської ради на 2017 – 2020 роки**

<b>№ з-п</b>	<b>Заходи програми</b>	<b>Відповідальні, виконавці, співвиконавці</b>	<b>Термін виконання (рік)</b>	<b>Джерела фінансування</b>
1	Розробити та затвердити схему санітарної очистки міста Пустомити та села Наварія та заходи з санітарної очистки і утилізації відходів з урахуванням можливостей і сучасних технологій поводження з ТПВ	Спеціаліст I-ої категорії (еколог) Пустомитівської міської ради	2017	Міський бюджет
2	Ліквідувати всі несанкціоновані звалища сміття ТПВ в разі їх появи.	Пустомитівське МЖКП	2017-2020	Міський бюджет, спонсорські кошти
3	Забезпечити 55-ти відсоткове охоплення житлових будинків приватного сектора централізованим вивезенням сміття.  Забезпечити 95-ти відсоткове охоплення житлових будинків приватного сектора централізованим вивезенням сміття	Виконавець послуг ТзОВ «Санком-Львів», Спеціаліст I-ої категорії (еколог) Пустомитівської міської ради  Виконавець послуг ТзОВ «Санком-Львів», Спеціаліст I-ої категорії (еколог) Пустомитівської міської ради	2017-2018  2019-2020	-  -
4	Облаштування контейнерних майданчиків	Виконавець послуг ТзОВ «Санком-Львів»,	2018-2020	-
5	Провести роботи з рекультивациі відпрацьованої земельної ділянки в районі колишнього полігону твердих побутових відходів	Пустомитівське МЖКП	2017-2018	Кошти міського бюджету

6	Впровадження методики організації роздільного збору ТПВ у житловому секторі та на підприємствах	Спеціаліст I-ої категорії (еколог) Пустомитівської міської ради	2017-2020	-
7	Проведення рекламно-інформаційних, роз'яснювальних заходів щодо поводження з ТПВ із залученням засобів масової інформації, мережі інтернет, листівок, плакатів.	Спеціаліст I-ої категорії (еколог) Пустомитівської міської ради, Пустомитівське МЖКП	2017-2020	Кошти міського бюджету

**Секретар міської ради**

**Андрій Жидачек**